

10. Zij staat stevig in haar schoenen!

Inhoud

- * Odysseus gaat naar zijn paleis en wordt aangevallen door Antinoös
- * Penelope komt in de zaal met vrijers en leest ze flink de les

Doelstelling

De kinderen leren dat er verschillende verwachtingen en beelden ten aanzien van de vrouw zijn en dat ze niet altijd opgaan!

Verantwoording

Ten aanzien van mannen en vrouwen bestaan er uiteenlopende beelden en verwachtingen. Vaak wordt er door vrouwen en mannen bewust of onbewust aan die verwachtingen voldaan. De bedoeling van deze bijeenkomst is dat de kinderen deze mechanismen leren doorzien. Meisjes kunnen ook het initiatief naar zich toe trekken!

Benodigdheden

- * bord of flap-over
- * werkbladen 10a, 10b en 10c

Werkwijze

1. Bord- of flap-overdiscussie.
2. Discussie met behulp van voorbeelden (werkblad 10a/b).
3. Lezen van het hoofdstuk "Zij staat stevig in haar schoenen!"
4. Inventarisatie en gesprek naar aanleiding van het verhaal.
5. Invullen van de kompassen op werkblad 10c.
6. Nagesprek naar aanleiding van de voorbeelden (werkbladen 10a en 10b) en de ingevulde kompassen op werkblad 10c.

Uitwerking van de werkwijze

1. U tekent op het bord of op de flap-over drie kolommen, en boven deze kolommen zet u de volgende woorden:

vrouw
meisje
meid

vrouw/man
meisje/jongen
meid/vent

man
jongen
vent

De kinderen krijgen de opdracht hun associaties bij elke kolom op een papiertje te schrijven. Wanneer iedereen dat gedaan heeft, kan dat op het bord of op de flap-over worden geschreven. Uit de associaties zal blijken wat de verwachtingen en beelden zijn die de kinderen ten aanzien van mannen en vrouwen hebben.

Vragen die u kunt stellen: wat zijn de verschillen tussen de kolommen? Wat zijn de overeenkomsten? Wat zijn de specifieke kenmerken die aan een sekse worden toegeschreven?

Als de kinderen er niet in slagen om de juiste woorden te vinden, vraag ze dan wat ze in hun vrije tijd doen. Welke bladen of boeken lezen ze graag? Naar welke films of series kijken ze graag? Wat doen hun vaders en moeders?

U kunt ook andere vragen stellen. Wie maken zich op? Wie winkelen er het liefst? Wie zitten er achter de kassa? Wie gaan er het liefst uit? Wie hengelt er het meest? Wie heeft de zapper van de televisie het vaakst in handen?

2. Met behulp van werkblad 10a en 10b kunt u het gesprek over dit onderwerp verder uitwerken.

De voorbeelden zullen in de ene situatie al achterhaald zijn, terwijl ze in een andere situatie juist voor velen nieuw en confronterend zijn. U moet erop wijzen dat de emancipatie van de vrouw nog helemaal niet vanzelfsprekend is. Dat de vrouw nog maar al te vaak geacht wordt om de drie B's of K's te behartigen (Baren, Boenen en Bidden; Keuken, Kinderen en Kerk). Daarnaast kunt u erop wijzen dat de verworven rechten van vrouwen nog van behoorlijk recente datum zijn (passief en actief kiesrecht; recht op een eigen inkomen; wetgeving die de vrouw niet afhankelijk maakt van de man). Het is bovendien nog steeds niet vanzelfsprekend voor vrouwen om kaderfuncties te vervullen.

3. U leest samen met de leerlingen het hoofdstuk "Zij staat stevig in haar schoenen!" uit het boek "In het spoor van de wind."
4. Bij het bespreken van dit hoofdstuk kunt u eventueel een bord- of flap-over discussie houden. U maakt de volgende kolommen:

Antinoös

Odysseus

de vrijers

Penelope

Uit de bespreking moet onder andere duidelijk worden dat Penelope haar houding verandert, het initiatief naar zich toe trekt en dat de vrijers hierdoor onzeker worden gemaakt. Ze wordt in haar nieuwe, zelfbewuste houding herkend en gestimuleerd door Odysseus.

In het verlengde hiervan kunt u vragen hoe dat tegenwoordig is. Hoe wordt er gereageerd op vrouwen die hun carrière het belangrijkste vinden?

Belangrijk: vrouwen hebben hun onderwijsachterstand in de afgelopen decennia in een recordtempo ingehaald. Waren ze vlak na de oorlog nog een zeldzame verschijning in de collegebanken, inmiddels bestaat de studentenpopulatie van mbo-colleges, hogescholen en universiteiten voor de helft uit vrouwen. Soms zijn het er zelfs al meer!

5. Op werkblad 10c staan een aantal kompassen met de namen van vrouwen die in het verhaal voorkomen. De andere kompassen hebben betrekking op hun groepsgenoten. U geeft de leerlingen naar aanleiding van de eerdere gesprekken de opdracht om deze kompassen in te vullen.
6. Een gesprek naar aanleiding van de invulling van de kompassen. De woorden die zijn ingevuld bij Athena en Penelope zullen waarschijnlijk conform de gesprekken en het verhaal zijn, maar hoe luiden de woorden die betrekking hebben op henzelf? Welke conclusie is hieraan te verbinden?

Wie als meisje / jongen is geboren. . . . .

Voorbeelden:

1. Meisjes springen touwtje, jongens doen dat niet. Dat staat niet!
2. Jongens springen slootje, meisjes doen dat niet. Dat staat niet! Meisjes zijn toch netter dan jongens!
3. Jongens hoeven geen vakken als koken en handwerken te krijgen. Dat is meer iets voor meisjes.
4. Karel gaat op paardrijles. Doe het niet! Tussen al die meiden!
5. Ach jakkes, Melvin, wil jij in de verpleging? Ben je soms verwijfd?
6. Zozo, Marjan gaat bij de politie. . . dan zal ze de mannen het hoofd wel op hol brengen. Ze zullen wel weinig boeven en misdadigers meer vangen!
7. Wanneer je een foto van een regering of van een directie van een groot bedrijf ziet, kom je vaak weinig of geen vrouwen tegen. Dat komt omdat:
Vul maar in!
  - vrouwen er geen zin in hebben
  - vrouwen er te dom voor zijn
  - alleen mannen leiding kunnen geven
  - het de wil is van God
  - het normaal is
  - als vrouwen de baas zijn, je onherroepelijk ruzie krijgt.
8. Er is een nieuw schilderij gekocht. De man des huizes hangt het op, want vrouwen kunnen geen spijker in de muur krijgen!
9. Omdat Cynthia lekker slank is, wordt ze gevraagd om tegen betaling naast een nieuwe auto op een autobeurs te gaan staan. Zo lopen de mensen minder snel door en wordt de auto beter verkocht! Wie zijn de kopers?
Vul maar in!
  - jaloerse vriendinnen
  - vrienden en kennissen van Cynthia
  - mannen
10. Kelly kleedt zich graag spannend: strakke leggings of korte rokjes. Ze vindt het leuk om haar lichaam te showen. De mensen kijken er graag naar!
Op een keer wordt ze lastig gevallen door een klasgenoot die denkt dat Kelly wel wat wil. Ze wordt boos en weet hem van zich af te slaan. Maar wel zijn haar kleren kapotgescheurd. Kelly vindt dat die jongen het moet betalen. Niet iedereen is het met haar eens, en ze krijgt zelfs te horen dat ze zich maar anders moet gaan kleden.
11. Jongens denken vaak dat meisjes hen leuker vinden als ze een grote, zware brommer hebben.
12. Een meisje gaat naar de technische school. Ben je gek, daar zijn meisjes helemaal niet geschikt voor!
13. Ga je naar de PABO, Kees? Ben je soms een mietje!

Wat zijn de verschillen tussen deze vrouwen?

Wie spreekt je het meest aan en waarom?

Verschillende kompassen van verschillende mensen

